

Einasta blaðið
5 ferðir
um vikuna

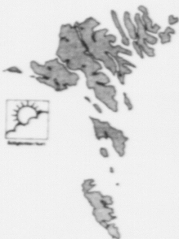
fiðindablaðið
sosíalurinn
Telefon 11820 Telefax 14720

Sosíalinn finnur tú
á Internet:
<http://WWW.cybernet.dk/faroe-news>
e-mail: sosialur@olivant.fo

veðrið

Frá einum hátrýsti yvir Bretsku Oyggiðunum rekur liggj luft inn yvir Føroyar av útsynningi, men tá nærkast vikuskiftin-um fara brúgvæløg, sum hava kaldari luft við sær, fram við Føroyum vestaneftir.

**Mikudag,
hósdag og
fríggjadag**

Skýggjað og møgulega regn ella sirm av og á, men kanska onkrir sólglottar. Lot til andøvgul, 3 til 8 m/s, millum vestan og sunnan, sum hósdagin frikar til stívt andøvgul, 10 m/s, av útsynningi. Hitin liggur millum 9 og 14 stig.

**Leygardag og
sunnudag**

Skýggjað og kanska regn viðhvørt. Seinni klárar í og møguleiki verður fyri onkrum sólarglottum, tó við ælingi av og á. Stívt andøvgul til strúk í vindi, 8 til 13 m/s, av útsynningi, sum minkar til gul til stívt andøvgul, 5 til 10 m/s, av vestri og útsynningi. Tað verður kaldari, millum 5 og 10 stig.

Fyrsta hálvár í fólkakanningin fyri sjúkur í lívmóðurhálsi:

Bert onnurhvør kvinna í Norðoyggjum er við í kanningini

Allar kvinnur í aldursbólkinum 25 -60 ár hava fingið í boðið at lata seg kanna fyri sjúkur í lívmóðurhálsinum. Átta út av 10 kvinnum um landið eru við í kanningini, undantikið í Norðoyggjum, har bert 50 pst. hava tikið av tilboðnum

DAGNY JOENSEN

Tað er kent fyrbrigdi at kvinnur fara til læknan at fáa undirlivskanning av og á Hesin møguleiki hevur verið til staðar síðani í 1979. Síðan nýggja fólkakanningin varð sett í gildi 1. januar í ár, hevur Landsjúkrahúsið serliga lagt seg eftir at fáa samband við tær kvinnur, sum ikki hava fingið undirlivskanning.

Tað verður gjørt við at nýta landsfólkayirlitið, fyri síðan at samanbera við tær skrásetingar, sum Landsjúkrahúsið hevur av so-nevndu smærkanningum síðani 1979.

Kommunulæknin ger kanningina

Bjarne Beck, patologur á Landsjúkrahúsinum, sigur við Sosíalinn, at tær kvinnur, sum fáa bræv við tilboði um undirlivskanning, skulu fara til egna kommunulæknan og hava brævið við.

Ein smærkanning verður gjørd og send patologisku deildini á Landsjúkrahúsinum. Umleið 14 dagar ella trýggjar vikur seinna kunnu kvinnurnar venda sær til kommunulæknan, og har fáa úrlit av kanningini.

Visir kanningin at einki óvanligt er, verður kvinnan boðin um at koma aftur til kanningar 3 hvørt ár.

Um okkurt óvanligt er, eitt nú virusbroytingar ella undanstig til kyknubroytingar ella krabbamein í lív-

móðurhálsinum, skulu nágreinligari kanningar gerast.

Hóast broytingar eru í lívmóðurhálsinum nýtist tað ikki at verða sjúkuelvandi, men sambært reglunum í fólkakanningini er mangan gongdin, at hóast talan ikki er um undanstig ella krabbamein í lívmóðurhálsinum, so verður alt gjørt fyri at tryggja, at sjúka ikki seinni

tekur seg upp, sigur Bjarne Beck.

Góð undirtøka

- Hvussu hevur undirtøkan verið?

- Um vit taka tær kvinnur við, sum sjálfar hava sygt fyri at fáa undirlivskanning áður, og tær, sum nú hava tikið av tilboðnum, so er undirtøkan 80 - 85 pst. Tað metta vit sum góða undirtøku, sigur Bjarne Beck.

Kortini er eitt myrkt øki í Norðoyggjum, har bert 50 pst. hava tikið undir við kanningini, og tað er ov lítið, sigur Bjarne Beck.

Hann sigur, at ein trupuleiki er, at trot er á kommunulæknum í Klaksvík, har kvinnur í Norðoyggjum skulu venda sær. Patologurin hevur hoyrt frá kvinnum har norðuri, at kommunulæknin ikki vil skriva kvinnur upp til undirlivskanning, av tí at hann hevur so nógv at gera.

- Um kvinnur ikki kunnu fara til egna lækna, kunnu tær venda sær til annan kommunulækna, sigur Bjarne Beck.

- Hvussu er heilsustøðan hjá kvinnum í Føroyum?

- Tá slík kanning verður sett í verk, eru tølini altíð í hægra lagi í fyrstuni, sigur Bjarne Beck, sum hevur gjørt úrlitið upp fyrsta hálvárið, kanningin hevur verið.

Tilburðir økjast

Við at sammeta tøluni frá 1990 til 1994, tá kvinnurnar sjálvboðnar hava fingið undirlivskanning, vóru 15 - 16 tilburðir av undanstig til kyknubroytingar og fyra tilburðir árliga av krabbameini í lívmóðurhálsi.

- Fyrsta hálvárið hava vit fyrbils funnið 30 tilburðir av undanstig til kyknubroytingar og 14 - 15 tilburðir av krabbameini.

Tá eitt ár er umliðið, fara sambært hagtalskanningum tilburðarnir at minka, men tá skal havast í huga, at fleiri kvinnur enn áður, hava verið kannaðar.

Ein orsök til at talið av tilburðum er høgt, kann m.a. vera, at tær kvinnur, sum hava kent sær okkurt brek, ikki áður hava hættað sær til lækna, av tí tær hava verið bangnar fyri at fáa staðfest sjúkuna.

- So mikið meira harmiligt er tað, um kvinnur ikki taka undir við kanningini. Koma tær nóg tíðliga í viðgerð, kunnu umleið 90 pst. av tilburðum lekjast. Tað merkir, at vit skulu staðfesta sjúkuna, meðan hon enn er á undanstigi til kyknubroyting og áðrenn sjúkan er vorðin til krabbamein, sigur Bjarne Beck.

Eitt hjartasult hevur patologurin at bera fram, og tað er at ikki er loyvt at nýta P-talið í samband við kanningina.

- Tað eru so nógvar kvinnur í somu ætt, sum hava sama navn. Tað er orsök til at bræv um úrlit av kanning er ikki komið tí rætta persóninum í hendi.

Bjarne Beck hevur dømi, har tvillingasystur nevndar Katrin og Katrina hava fingið skeiv boð frá læknanum.

- Tað er ótrúliga torført at tryggja sær, at slíkt bræv kemur til rætta viðkomandi.

- Tað er tí av stórum týdningi, tá kvinnur fáa hesa kanning, at tær nágreiniliga uppgæva nøvn, bústað og føðingardag. Eisini at tær uppgæva øll nøvn, um tær hava fleiri, og møguliga eisini gentunavnið, um tær eru giftar.

Vit eru hóast alt bert 45000 fólk, og tí skuldi tað verið óneyðugt, hóast vit ikki nýta P-talið, at slíkir skeivleikar stinga seg upp, sigur Bjarne Beck.

Bjarne Beck, patologur: - Tað er umráðandi at kvinnur fáa undirlivskanning, so vit fáa staðfest sjúkuna meðan hon enn er á undanstigi til kyknubroytingar og áðrenn sjúkan er vorðin til krabbamein

Vestfalskyrrindi

15.juli: Tendring
16.juli: Mánin longest frá jørðini
23.juli: Fyrra kvarter

Dato	Suðuroyar-/ Vágafirði		Vestmanna- sundi		Nólsoyar- firði		Haraldssundi/ Leirvíksfirði		Skúvoyarfirði/ Skopunarfirði		Hestfirði/ Sundalagnum	
	fp.	sp.	fp.	sp.	fp.	sp.	fp.	sp.	fp.	sp.	fp.	sp.
17. juli	0849	2109	1049	2309	0704	1924	0904	2124	0749	2009	0804	2024
18. juli	0938	2147	1138	2347	0753	2002	0953	2202	0838	2047	0853	2102